

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 "
 3 luni 10 "
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Câteva observațiuni asupra Curților noastre cu jurați,
 de d-l G. Flaișlen (urmare).

JURISPRUDENȚĂ:

Tribunalul județului Arges: Teodor Ionescu, dat judecătii pentru fals în acte publice;

Judecătoria ocolului Caracal: Ștefan Vladu cu Elena N. Vladu și alții.

CÂTEVA OBSERVAȚIUNI

asupra

CURȚILOR NOASTRE CU JURAȚI

(Urmare)

VIII

Dacă ne întrebăm: Ce rost are această amestecare a poporului în distribuirea justiției penale? răspunsul doctrinar va fi: că legiuitorul a vrut să contribuie prin aceasta la educația poporului și să-i dea garanția judecării celei mai echitabile, punându-l să judece chiar el, și introducând astfel în judecata crimelor considerațiuni de pură psihologie umanitară. Foarte bine. Dar atunci nu înțelegem pentru ce nu s'a făcut acest experiment —care, spre deosebire de ucenicia bărbierului, se face pe capul chiar al poporului, al căruia instinct de dreptate e de atâtea ori așa de crud dezamăgit de însăș reprezentanții săi: jurații,—și în toate celelalte ramuri ale activității publice, ci numai aci în justiția criminală și în administrație, unde s'a introdus un început de self-government prin sistemul electivității.

Mai departe nu ne putem da seamă pentru ce, ca să rămânem la justiție, s'a mărginit această colaborare educativă numai la materia penală și nu s'a introdus și în civil. În comercial se știe că s'a încercat, pe la noi ca și aiurea, să se judece cu asistență de negustori, și rezultatul a fost că pretutindeni s'a abandonat acest sistem.

*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 80 și 81/1909.

Mai puțin încă pricepem pentru ce, dacă e vorba de conlucrarea educativă a poporului în materie penală, s'a început tocmai cu infracțiunile cele mai grele, cu crime, în loc de a se da în judecata poporului mai întâiu infracțiunile mai ușoare, și în urmă, după ce a învățat și va fi deprins a judeca aci într'un mod sănătos, să se urce, treptat, pe scara infracțiunilor, până la crime.

Dreptul este o știință, și încă o știință foarte grea. Și nu numai dreptul civil, dar și cel penal. Juratul n'are habar de această știință. La fiecare caz trebuie să-i explici noțiunile de complicitate, de manifestarea voinței criminale, de adevărata legitimă apărare, de adevărata provocare, etc. Și atunci el să judece de îndată crimele cele mai grele!

Dar și a judeca este o știință, bazată pe aceea a dreptului. Și nu numai o știință, dar și o artă. Judecând în penal, judecătorul nu trebuie să cumpănească numai faptele cazului concret ce i se supune, situația inculpatului și toate împrejurările ei, agravante sau ușurătoare, și situația pacientului, eventual a urmașilor lui cari așteaptă ca justiția să le dea satisfacția ce li se cuvine. El trebuie să mai aibă în vedere și conștiința poporului, în a cărei formare și dezvoltare fiecare hotărâre are rolul ei. El trebuie să mai mențină concordanța pedepsei ce dă în cazul respectiv, cu acele date înainte pentru faptul de aceeaș natură, și cu întregul sistem de pedepsele ce se dau pentru celelalte infracțiuni.

Această artă, așa de delicată și complicată, cere lungi studii și o vastă experiență. De aceea, fiindcă, mai ales la începutul carierei, aceste calități nu pot fi încă destul de dezvoltate la judecătorul de meserie, toate legislațiile prevăd dreptul de apel.

Aci, la jurați, se presupune prin o ficțiune că reprezentanții poporului, luați din mijlocul ocupațiilor lor, posed în mod perfect toate însușirile necesare judecătorului, așa de perfect încât judecata lor e fără controlul unei alte instanțe de

fond. Inconsecința e manifestă. Se dau poporului prin școli noțiuni de igienă, de cosmografie, etc., dar nu vine în mintea nimănui să puie o comisie de 12 cetățeni să caute pe un bolnav, nici să calculeze orbita unei comete. Și aci, în ramura dreptății, unde toată instrucția prealabilă se reduce la cele zece porunci ale lui Moise și câteva noțiuni superficiale de drept administrativ sau comercial, să faci de îndată oficiul de judecător, în acelaș mod și cu aceeaș greutate ca alți magistrați de meserie, după un studiu special și o lungă experiență! Și încă li se deferă juraților crimele cele mai fioroase! Or, istoria și experiența tuturor timpurilor ne arată că judecata populară, oricât de bine compusă și de bine intenționată ar fi, este supusă patimilor, curentelor, impresiunilor, atmosferelor momentului. Amintim, *exempli gratia*, ostracismul lui Aristide, sau tribunalul revoluționar judecând pe Ludovic XVI și pe Maria Antoineta, ori judecarea și decapitarea atâtor regi și regine în istoria Angliei. Și tocmai acest element ar trebui să lipsească într'o adevărată judecată, dezvoltătoare a instinctului dreptății în conștiința poporului.

Se știe că la noi neuitatul Stătescu a introdus și reintrodus cu o compunere mai îngrijită, conclucrarea poporului în afacerile sătești de minimă importanță. Se știe, tot așa, care a fost rezultatul practic al generoasei sale iluziuni.

IX

Pentru ca instinctul de dreptate al poporului și încrederea în justiție să se desvolte și să se întărească, la urmă nici nu este nevoie ca poporul să concluceze el însuș, nu este nevoie ca poporul, pentru a fi sigur de o judecată dreaptă, să judece chiar el. Ajunge ca judecătorii săi ordinari să-și facă datoria în conștiință, ca poporul să aibă această convingere și că ședințele fiind publice, poporul poate asista și să-și dea seamă de modul împărțirii dreptății.

Se va obiecta: dar unde pui atunci elementul psihologic, umanitar, ce joacă un rol așa de important în toate crimele, mai ales în crimele pasionale?

Vom răspunde mai întâiu că acelaș element își are toată importanța sa și în celelalte infracțiuni, fie cele mai ușoare, și cu toate acestea nimenea nu se gândește să le scoată pentru acest motiv de sub competența justiției ordinare. Ba, din contră, intervine corecționalizarea crimelor prin cari se decretează prin lege că elementul psihologico-umanitar, ce pentru judecarea lor era așa de important până ieri, de azi înainte nu mai are ce căuta acolo.

Dar, mai departe, judecătorii de meserie oare nu țin cont și ei de acest element? Ce altă in-

semnare are aplicarea aproape permanentă a art. 60 din Codul penal? Dar însuș Codul penal nu prevede anume cazul de provocare, de legitimă apărare, etc.? Dar nu numai în materie penală, ba și în civil judecătorul de meserie are totdeauna în vedere și «ecuațiunea personală» a cazului. Codul nostru civil e învechit, ca și Codul Napoleon, pe care l-am copiat. Nu o spunem numai noi; o declară toți autorii francezi. Așa fiind, judecătorul trebuie să adapteze mereu osatura textelor la realitatea vieții; și acolo, de multe ori, când textul și echitatea nu se prea impacă, se face o presiune asupra rigidității literii. Echitatea ce este, dacă nu tocmai «ecuațiunea personală» a cazului? Dar dreptul pretorian? Dar «Equity-Court» în Anglia?

Prin urmare și magistrații, judecători de carieră, sunt obișnuiți ca și cei improvizați—jurații—să țină socoteală de toate elementele posibile ce ar putea influența în cauză—cei improvizați văd și elemente imposibile—, și dar prezintă, pe lângă calificarea lor superioară, datorită lungii lor experiențe, toate garanțiile unei judecări umane, echitabile și constante.

X

Cunoscut este că până în momentul de față în Dobrogea nu există Curte cu jurați. Toate crimele ce se comit pe teritoriul acestei provincii, se judecă de către Curtea de apel din Galați, în completul de cinci magistrați, fără apel de fond, ci numai cu recurs, ca și la Curțile cu jurați.

Când privești lucrurile bine în față, trebuie să-ți zici că rău mai sunt obijduiți bieții dobrogeni față de românii de dincoace de Dunăre. Aci la noi, pe malul stâng, când ai comis o crimă, poți să scapi cu multă probabilitate, aproape cu siguranță, dacă . . . iei măsurile necesare. Dincolo, pe malul drept, mergi la Curtea de apel unde nu încape nici o «măsură», unde nu poți «zăpăci» nici «muia» pe acei cari te judecă. Acolo îți iei pedeapsa cuvenită cu siguranță matematică; atât hoții cei mici cât și cei mari merg deopotrivă la pușcărie, fiecare după rangul său în scala infracțiunilor.

Dincoace de Dunăre numai pentru hoții cei mici pedeapsa este inevitabilă. Cei mari au la dispoziția lor mijloacele pentru a aranja lucrurile după dorința lor. Criminalul transdanubian este deci în inferioritate față de colegul său cisdanubian.

În vederea exemplului Dobrogei și al excelentei funcționări a Curții de apel din Galați ca Curte criminală, s'a propus de mai multe părți întinderea acestui sistem asupra țării întregi, desființându-se Curțile cu jurați și dându-se toate cri-

mele în competența Curților de apel. Această soluție a problemei s'ar putea lua în considerațiune, dacă nu s'ar opune și aici art. 105 din Constituție. Și până se va putea convoca o Constituantă va trece încă mult timp. Ori, după cum am arătat mai sus, starea actuală a lucrurilor nu mai poate continua fără grave inconveniente. Să lăsăm deci la o parte această propunere, care într'un viitor depărtat poate să devină de actualitate, în momentul de față însă nu este practică, e *Zukunftsmusik*.

XI

În al doilea loc s'a recomandat o compunere mai îngrijită a listelor juraților, îngreindu-se condițiile de acces. Desigur această propunere conține un element serios de îndreptare. Ridicarea nivelului intelectual, cultural și moral al comisiunilor de jurați se va resimți și în verdictele lor. Dar, totuși, nici atunci nu vom avea garanția că justiția criminală va fi demnă, statornică, neșovăitoare, cum trebuie să fie orice justiție represivă, și cum este ea la instanțele penale ordinare. Căci și atunci jurații, scoși din mijlocul profesiei lor ca să judece, și nedepriși a cumpăni vorbele apărătorilor, vor putea să fie circumvențiți. Mijloace mai ascunse poate că nu se vor mai întrebuița spre aceasta; dar o apărare abilă și fără scrupule va găsi și atunci argumente spre a influența pe jurați în direcția necesară; va reuși și atunci a-i «zăpăci». S'au văzut exemple în București, unde în câteva afaceri, ca asasinatul macedonenilor sau în cazul Căplescu-Poenaru, comisiunea juraților era compusă din oameni cu cultură, cu pricepere și cu greutate, și cu toate acestea criminalii au fost achitați. Juratul, ca atare, nu e destoinic să reziste puhoiului argumentărilor, și uneori numai al vorbirii, al avocaților apărători. Și cu cât cauza este mai de seamă, cu atât apărătorii vor fi mai buni și mai numeroși. Iar juratul neavând experiența de a vedea adevărul prin fluxul cuvintelor, neputând domina apărarea, va fi și aci, cu toată selecțiunea mai îngrijită a recrutării sale, dezarmat față de o apărare perfidă care va căuta a-l învârti după plac, apelând tocmai la sentimentele lui cele mai generoase.

XII

Pentru a face partida mai egală s'a mai propus ca la deliberările juraților să ia parte și judecătorii cari compun Curtea cu jurați, sau cel puțin președintele. Am arătat mai sus că judecătorul de meserie e obișnuit a da, în toate hotărârile sale, notei speciale a cazului, echității, dreptului inimii, importanța ce i se cuvine. Nu se poate dar zice că această notă, căreia i se dă în judecata po-

pulară o importanță exagerată, ar fi sacrificată, nici dacă, ceea ce pentru un moment e nerealizabil, numai instanțele judecătorești ordinare ar judeca și crimele, necum dacă judecătorii Curții cu jurați ar lua parte la deliberările juraților cu glas deliberativ, însă fără drept de vot. Iar jurații având printre ei un element asupra căruia artificiile apărării nu au priză, s'ar restabili echilibrul între omnipotența apărării și buna credință a juraților; armele ar fi mai egale. Și apoi, dacă e vorba ca poporul să judece prin jurați, atunci mai bine să învețe a judeca în contact cu un judecător de meserie experimentat și încărunit în meseria sa, decât să fie lăsați de capul lor, în prada unor apărători fără scrupule, cari recurg la orice mijloc pentru a smulge, a fura chiar, achitarea.

Prin conlucrarea juraților cu judecătorii Curții, deprinși a cântări vorbele și argumentele avocaților, deprinși de a vedea prin toate artificiile oratorice fondul real al cauzei, deprinși de a cumpăni faptele reale și «ecuațiunea personală» a cauzei, s'ar putea obține niște verdicte mai sănătoase, și justiția juraților, în loc să fie, ca până acuma, mai mult o serie de decepțiuni penibile, ar putea să devină o adevărată justiție, cu o statornicie și demnitate inerentă noțiunii de justiție.

Judecătorii Curții deliberând împreună cu jurații, aceștia se vor lumina și asupra urmărilor ce o să aibă răspunsurile lor în privința pedepsei.

Prin acest sistem nu numai că s'ar respecta întru toate dispoziția din Constituție, menținându-se justiția juraților pentru toate crimele, fără a mai fi necesar a se recurge la subterfugiul corecționalizării, dar încă s'ar contribui într'adevăr la educarea și înălțarea simțului moral al popoului, căci jurații, deliberând și chibzuind împreună cu magistrații, oameni cu cunoștințe speciale și cu experiența unei, mai mult sau mai puțin, lungi cariere, vor da sub această influență niște verdicte mai bine cumpănite.

Soluția propusă ar înlătura și un alt inconvenient:

În sistemul actual întreaga răspundere a situațiunii apasă cu toată greutatea ei în mod exclusiv asupra juraților. Magistrații au un rol cu desăvârșire negativ. Ei nu decid, și cu atât mai puțin motivează deciziile, ci constată numai răspunsul juraților și aplică pedeapsa în caz de verdict afirmativ. Acest rol de figurant, de păpușă, e cam jignitor pentru demnitatea magistratului, și pune câteodată la grea încercare pe judecătorul cu durere de dreptate.

Dacă judecătorii de meserie, cari intră în compunerea Curții, sau cel puțin președintele, ar delibera împreună cu jurații, luând astfel și ei parte,

cel puțin indirectă, la răspunderea verdictului, s'ar întinde în mod mai rațional grija justiției criminale, și s'ar conferi magistratului importanța și autoritatea necesară.

Am crede că conlucrarea numai a președintelui Curții ar ajunge. Căci nu e vorba de a domina prin număr, ci de a deștepta prin experiență superioară. Această din urmă calitate o posedă negreșit președintele Curții într'un grad mai înalt decât judecătorii asesori. Aceștia ar putea să nici nu mai intre în compunerea Curții de jurați, rolul fiind prea șters, ei neavând *voix au chapitre* de cât în privința incidentelor ce s'ar ridica, și la fine, când verdictul afirmativ reclamă aplicarea pedepsei. *Ad solemnitatem* însă poate că e mai bine să se mențină judecătorii asesori.

Participarea președintelui Curții la deliberările juraților oferă în adevăr o soluțiune care este ușor de realizat prin o lege ordinară, fără să fie nevoie a se convoca o Constituantă, și care asanează întreaga instituție a juraților într'un mod radical și durabil.

O adoptăm și noi și ne permitem a o supune atenției celor în drept.

Acelora însă cari se tem de o influență preponderentă, de o omnipotență dictatorială a președintelui, le vom răspunde că, pentru ca să fie așa, ar trebui ca jurații să nu fie în stare a-și face o convingere prin ei înșiși, și în asemenea caz toată instituția e o minciună și nu mai are dreptul de existență.

Cu această modificare așa de simplă, nu numai că s'ar asigura în materie criminală o justiție mai serioasă și mai satisfăcătoare pentru cerința de dreptate a poporului, dar s'ar înălța și nivelul presei noastre ca atare pe o treaptă mai demnă.

Se știe că, dacă astăzi cineva este calomniat prin presă, se poate adresa, spre a căpăta o satisfacție, numai Curții cu jurați. Se știe tot așa de bine că această cale e curat iluzorie, căci în materia aceasta jurații achită într'un mod sistematic. Această «jurisprudență» n'are mai nici o excepțiune. Ei bine! dacă președintele Curții ar delibera și el cu jurații, s'ar întâmpla desigur mai multe condamnări, și atunci o oarecare categorie de ziare, cari primesc prea ușor proza calomniatoare a celui dintâiu veniț, și mai mult încă acele ce fac șantaj pe socoteala lor proprie, s'ar feri de a mai urma acest sistem. Ziarele noastre n'ar mai conține rubrici de injurături; iar calomniiarii, nemai găsind unde să-și publice pamfletele, s'ar lăsa de nobila lor meserie.

XIII

Fiindcă discuția de față ne prezintă ocazia, ținem să exprimăm o respectoasă rugămintă la a-

dresa Inaltei Curți de Casație, anume că Inalta Curte să fie cât de riguroasă la judecarea recursurilor în materie criminală. E așa de greu de a obține dela jurați o condamnare, și orice casare mărește încă șansele de achitare, deja așa de disproportionat de mari, precum ne arată cazul din Buzău cu asasinarea femeiei lângă linia căii ferate.

Intr'adevăr martorii acuzărei, după ce au fost ascultați la instrucție și la jurați, cu greu se vor prezenta pentru a treia oară într'un alt județ; iar mărturiile cetite nu fac efectul adânc și convingător al depunerii prin viu grai. Apoi timpul a trecut și emoțiunea cauzată de crimă s'a liniștit, și fapta nefiind întâmplată în județul lor, lucrul nu prea interesează pe noii jurați. Ministerul public, organul societății, va fi dar, la a doua înfațișare a afacerii, într'o poziție mai deficilă, pe când apararea are un atout mai mult în jocul său.

Motivul de recurs obișnuit este: că dela compunerea listelor până la judecată, vreunul din comisiunea juraților a pierdut censul necesar pentru a fi jurat, sau nu mai plătește patenta necesară.

Dar mai întâiu am putea zice că în momentul compunerii listei anuale a juraților el avea dreptul de a fi jurat, fiindcă e trecut pe listă, și dar el păstrează această capacitate până la formarea unei liste noi, unde va fi șters. Când listele se întocmesc oficial în anumite perioade, de ce s'ar permite astfel schimbarea neoficială în timpul cursului lor, între aceste perioade? Oare rolurile de contribuție se pot modifica fără o anume cerere scrisă, și până a nu se opera modificarea chiar în rol?

În al doilea loc procurorul, am mai zis-o, este de multe ori străin de județ și nu cunoaște lumea, și mai puțin încă detaliurile așa de intime, ca pierderea censului, sau scăderea ori ștergerea patentei din partea unui cetățean figurând pe lista juraților. El nu este, prin urmare, în cunoștință de cauză pentru a putea recuza asemenea pseudo-jurați. Apărarea însă, mai ales în cauze importante, este totdeauna reprezentată prin unul sau mai mulți membrii ai baroului local, stabiliți de mult acolo și cunoscând toată lumea și toate dăruirile din județ. Ei știu dacă vreun jurat n'are cens, și dacă nu-l recuză, o fac dinadins spre a avea, la nevoie, motiv de casare. Dar această procedare nu este ea vădit doloasă? și un asemenea dol poate el conferi un titlu de drept? Nu odată, după ce cu chiu cu vai s'a obținut o condamnare oarecare, am auzit pe avocatul apărător zicând procurorului, *hic et illico*, că această condamnare nu înseamnă nimica, de oarece este motiv de casare, cutare jurat nemai având censul sau plătind o patentă mai mică, și asupra reproșului procurorului de ce nu l-a recuzat, sau cel puțin i-a comunicat lui lucrul la timp, pentru ca el procu-

rorul să-l recuze, răspunsul semnificativ era: «doar nu-s nebun».

Să ne permită Inalta Curte a crede că nu face bine când casează pe un astfel de motiv, nici când a casat pentru neglijența grefierului de Buzău, citată mai sus. Neglijența de a contrasemna verdictul a urmat după ce acesta, iscălit de primul jurat, a fost cetit de acesta în public, și a fost prin urmare câștigat cauzei. Un fapt intervenit în urma verdictului nu-l mai poate desființa pe acesta prin retroactivitate.

Oricum ar fi însă, lucrurile, o repetăm, nu mai pot continua în starea lor de astăzi, fără a oblitera, fără a toci în mod grav instinctul de dreptate al poporului. O reformă grabnică se impune. Orice întârziere mărește primejdia situațiunii. E necesar ca legiuitorul să intervină de urgență.

Caeterum censeo.

G. FLAIȘLEN

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ARGEȘ

Audiența dela 24 Aprilie 1909

Președenția d-lui ANDREIU RADULESCU, membru de ședință
Sentința corecțională No. 1922

Theodor Ionescu, dat în judecată pentru fals în acte publice

Fals în acte publice — Elementele constitutive ale acestui delict.

Lipsa unuia din aceste elemente.—Inexistența delictului.—(Art 124 din Codul penal).

1. Elementele delictului de fals prevăzut de art. 124 din Codul penal sunt: alterarea adevărului, calitatea de funcționar public a infractorului, posibilitatea de prejudiciu și intențiunea frauduloasă.

2. Nu orice alterare a adevărului poate fi un element al falsului, ci numai aceea care intră într'unul din cazurile prevăzute de legiuitor și care e făcută fără știrea părții prejudiciate.

3. Pentru a se aplica art. 124 din Codul penal, trebuie ca alterarea adevărului să fie făcută de un funcționar public în acte scrise privitoare la funcțiunea lui, adică în acte cari să fie o consecință a funcțiunii lui, acte în cari să aibă misiunea specială de a constata un fapt și în cari acte constatările sau atestările lui să facă probă completă.

4. Un proces-verbal încheiat de președintele comisiunii interimare, după arătările a 5 asistenți, în urma ordinului verbal al prefectului și adresei unui controlor al Băncilor populare care voia să fie dispensat de plata unei sume ce-i se reținuse din salariu pentru o neglijență în distribuirea porumbului la țărani, prin care constată că locuitorii prevăzuți într'o listă alăturată s'au prezentat la primărie și au declarat că au luat anumite cantități de porumb dela Banca populară, nu poate fi socotit contract de imprunut, autentificat conform legii, ci numai o constatare care înlesnea dovedirea raportului juridic dintre Banca populară și locuitorii cari primiseră porumb. Asemenea constatare nu este un act privitor la funcțiunea președintelui comisiei interimare și, ca atare, chiar dacă adevărul e alterat în acest act, nu este loc a se aplica art. 124 din Codul penal.

5. Pentru a exista prejudiciul sau posibilitatea de prejudiciu, trebuie ca actul alterat în chip fraudulos

să poată servi de bază unui drept, să dea naștere unei obligațiuni sau unei acțiuni.

6. Pentru a exista intențiunea frauduloasă, trebuie ca infractorul să aibă nu numai conștiința imoralității faptului și voința de a-l comite, ci ca această voință să-și fi propus un anumit scop criminal; cu alte cuvinte infractorul să săvârșească faptul cu intențiunea de a vătăma pe altcineva.

7. Pentru existența falsului trebuie bine dovedită intențiunea frauduloasă, iar nu numai dedusă din oare cari greșeli ale infractorului, sau din posibilitatea de prejudiciu ce ar rezulta din act.

8. Deși intențiunea de a vătăma poate exista, chiar când nu se vede vreun profit pentru infractor, trebuie în acest caz să se aprecieze cu mai multă scrupulozitate împrejurările din cari rezultă această intențiunea frauduloasă.

9. O simplă greșală, o neglijență, o ușurință a unui funcționar, chiar când acestea au urmări păgubitoare pentru cineva, nu constituiesc un fals dacă nu se dovedește intențiunea frauduloasă. Asemenea greșeli, neglijențe, abateri, fără intenție frauduloasă, pot da loc la aplicarea de pedepse disciplinare, înlocuirea funcționarului, dar nu la condamnarea pentru fals.

Tribunalul,

Având în vedere rechizitoriul definitiv No. 8635/907, al d-lui procuror al Tribunalului Argeș prin care Teodor Ionescu, român, major, proprietar din comuna Rătești-Furduști, județul Argeș, e trimis în judecată penală pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 123 din Codul penal;

Având în vedere ordonanța definitivă No. 110/907, a d-lui jude-instructor al acestui tribunal, cum și celelalte acte din dosar;

Având în vedere interogatoriul inculpatului, luat de tribunal în ședința dela 18 Februarie 1909, depunerile martorilor audiati în aceeaș ședință și în ședința dela 20 Aprilie 1909, susținerile și concluziunile părții civile, ale d-lui procuror și apărările inculpatului;

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele: în ziua de 3 Noemvrie 1904 s'a împărțit o cantitate de porumb unui număr de locuitori din comuna Rătești-Furduști, județul Argeș, prin Casa centrală a băncilor populare;

Impărțirea s'a făcut în gara Leordeni de către d-l I. Anastasescu-Ghica, controlorul delegat de Casa centrală a băncilor populare;

După ce s'a distribuit la toți locuitorii cari fuseseră înscrși într'o listă, mai rămâind o cantitate ca 800 kg. porumb, controlorul a distribuit-o locuitorilor cari nu plecaseră încă din gară, fără a nota cine au fost acei locuitori. Când s'au regulat socotelile distribuirii făcute, neștiindu-se cui s'au dat cele 800 kg., Casa centrală a băncilor populare a dispus să se reție suma de 104 lei, costul acelor 800 kg., din salariul numitului controlor;

Acesta, prin adresa No. 424/905, roagă pe președintele comisiei interimare din arătata comună să constatare cui s'au împărțit cele 800 kg.;

Teodor Ionescu, președintele comisiei interimare, având în vedere adresa controlorului și un ordin verbal în acelaș sens, dat de d-l prefect respectiv, se ocupă cu această afacere și, drept rezultat al lucrărilor sale, încheie la 25 Martie 1905 un proces-verbal, în care spune:

«Subsemnatul, astăzi am dispus aducerea acelor locuitori cari figurează în listă, cărora li s'au distribuit porumb în ziua de 3 Noemvrie, anul trecut, în gara Leordeni, și, după cercetările făcute fiecărui locuitor în parte, am dobândit următorul rezultat: Ni se declară

de toți acei locuitori că la 3 Noembrie anul trecut, după ce li s'a dat porumbul după suma cu care se găsea înscris în listă; în adevăr a rămas un plus de 800 kg. pe care și acesta, după cum arătam în alăturata aci listă, li s'a dat suma de kg. ce se trecea în dreptul fiecărui, dintre cari unii nici nu figurau în acea listă. Pentru care—în asistența persoanelor ce semnează aci cu noi, cari au primit porumb și dela cari am putut căpăta și mai bine aceste lămuriri — am dresat acest proces-verbal, care, împreună cu lista ce am format în dovedirea plusului de 800 kg. porumb, se va înainta d-lui controlor Iosif Anastasescu-Ghica al Circ. II Argeș, spre cele legale»;

În lista anexată la acest proces-verbal sunt trecuți 52 locuitori;

Atât lista cât și procesul-verbal sunt semnate de Teodor Ionescu, ca președinte al comisiunii interimare, de I. Teodorescu ca secretar și de asistenții: Dumitru G. Pănescu, Tudor Iancu, Ion I. Flăutaru, I. Mașala și Dragomir Alexe;

În aceeași zi, prin adresa No. 377, înaintează controlorului aceste acte, cu arătare «că Ene Popescu înscris în această listă la No. 23, Dumitru Ion N. Pătrănoiu la No. 32 și Onel Puiu la No. 39 nici n'au figurat în listele cele vechi, și deci, după cum am constatat, acestora li s'au dat cantitățile de porumb prevăzute la numele lor în chilograme; și pentru ca să fie știut și de d-l I. Ene Popescu, fost notar, unul dintre aceștia care a primit porumb, s'a permutat din această comună în comuna Căcărezeni, acest județ»;

Controlorul, în temeiul acestor acte, cere directorului Casei centrale a băncilor populare să i se libereze suma de lei 104, ceea ce se și admite, comunicându-se tot deodată prin adresa No. 7852/1905, Băncii populare «Iz-bânda» din comuna Rătești-Furduști, prin care se distribuise porumbul, ca, pe baza procesului-verbal și a listei formate în chipul arătat și care i s'a înaintat, să procedeze la facerea unui contract complimentar în toată regula;

La 27 Aprilie, președintele Băncii populare înapoiază lista și procesul-verbal, arătând, între altele, că consiliul băncii s'a convins că acea listă e alcătuită din por-niri răutăcioase; că e de neînțeles cum autoritatea comunală de atunci a putut să precizeze cantitățile luate, când ea n'a luat parte la distribuire; că unii din cei înscriși declară că n'au mai primit cantitatea cu care au fost înscriși și că alții n'au luat de loc;

În urma anchetei făcută de șeful contabilității Casei centrale, afacerea, la 30 August 1905, a fost înaintată d-lui jude-instructor al Tribunalului Argeș, de unde, la 15 Septembrie 1905, a fost restituită parchetului, de unde s'a deschis acțiune publică la 29 Septembrie 1907 și în urma instrucțiunii făcute, găsindu-se dovezi de culpabilitatea lui T. Ionescu, acesta a fost trimis în judecata tribunalului pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 123 din Codul penal;

Având în vedere că în procesul-verbal încheiat la 25 Martie 1905, inculpatul arată că a dispus aducerea la primărie a locuitorilor cari figurau în lista de distribuire a porumbului la 3 Noembrie 1904;

Având în vedere că din arătările martorilor Tudor Iancu, Ioniță Mașala, Dragomir Alexe, Stancu Andreiu, Ion Teodorescu, Tudor Ilie, Gh. I. Dorobanțu, Vișan N. Bonci, Ioniță Andreiu, audiați de tribunal în ședința de la 18 Februarie 1909, se constată că, în adevăr, au fost chemați locuitorii la primărie pentru alcătuirea actelor arătate;

Având în vedere că martorii Tudor Iancu, Ioniță Mașala, Dragomir Alexe, Stancu Andreiu, Tudor Ilie, Gh. I. Dorobanțu, Ioniță, Andreiu și Ion Teodorescu, audiați de tribunal la 18 Februarie 1909 și Dragomir Ion, audiat de tribunal la 20 Aprilie 1909, arată că au fost la primărie când s'a încheiat procesul-verbal și lista dela 25 Martie 1905; că Gh. I. Dorobanțu, Ioniță Mașala, Tudor Iancu, Dragomir Alexe și Ioniță Andreiu spun

că erau atunci la primărie mulți oameni; că martorul Constantin Andreiu, audiat de d-l jude-instructor la 12 Septembrie 1905, arată că a auzit că au fost atunci oameni la primărie, iar martorul Marin R. Ungureanu, audiat tot de d-l jude-instructor la 12 Septembrie 1905, afirmă că au fost alți oameni la primărie când s'a încheiat procesul-verbal; că martorul Radu Bujeanu și Dumitru I. Pătrănoiu, audiați de d-l jude-instructor la 12 Septembrie 1905, declară că au fost la primărie la încheierea procesului-verbal;

Având în vedere că Tudor Iancu, Ioniță Mașala, Dragomir Alexe, Dumitru Gh. Pănescu și Ion Flăutaru, cei doi din urmă audiați de d-l jude-instructor la 12 Septembrie 1905, cari semnează ca asistenți în actele incriminate, au declarat că au asistat la facerea acestor acte, pe cari le au semnat ei propriu; că locuitorii cari au venit atunci la primărie s'au declarat mulțumiți pe cantitatea ce s'atrecut la numele fiecărui; că, în afară de aceasta, martorii: Soare Mateiu, Const. Andreiu, Ștan M. Untaru, Marin R. Ungureanu, Radu Bujeanu, Gh. Enache, Ghiță Pănescu, D-tru I. Pătrănoiu, Nițu R. Cățu, Ion Flăutaru, D-tru G. Pănescu, audiați de d-l jude-instructor la 12 Septembrie 1905, recunosc că au luat porumb din cele 800 kg., în genere, însă fiecare mai mult de cât 7 kg., cât e trecut la numele fiecărui;

Că același lucru îl arată și martorii: N. Dănăilă, Vasile Niță Rădoi, Costache Rizea, Tudor Ilie, Gheorghe Petrică, Ilie Mateiu, Marin N. Pătrănoiu, Ion P. Baici, Ilie Stan Albu, Ioniță Ileana, Dragomir Ion, Ioniță Andreiu, audiați de d-l jude-instructor la 12 Octombrie și 12 Noembrie 1907;

Că dintre aceștia, cei cari au fost audiați de tribunal și-au menținut arătările;

Având în vedere că I. Teodorescu a recunoscut și înaintea tribunalului că el a scris actele incriminate, după spusele primarului, care lua declarații; nu arată că inculpatul Teodor Ionescu ar fi modificat întruceva lista sau procesul-verbal, scrise și semnate de ei la 25 Martie 1905;

Având în vedere că, față de depunerile altor martori, cari tăgăduise cele constatate de inculpat, ceea ce rămâne îndoișos este: dacă au fost sau nu toți locuitorii la primărie;

Că, de altfel, aproape din toate depunerile rezultă că a fost o învoială, cunoscută aproape de toți sătenii, pentru a fi debitat fiecare cu suma de 7 kg., spre a se plăti și cele 800 kg. porumb, deși acesta nu fusese distribuit la toți;

Având în vedere art. 123 și 124 din Codul penal, care a fost discutat de părți;

Considerând că pentru a exista delictul de fals în genere, trebuie a fi întrunit următoarele elemente: alterarea adevărului, intențiunea frauduloasă și posibilitatea de prejudiciu;

Considerând că nu orice alterare a adevărului poate constitui un element al falsului, ci numai aceea care intră într'unul din cazurile prevăzute de legiuitor; și că chiar atunci trebuie să fi fost făcută fără știrea părții pe care o prejudiciiază (Chauveau Adolphe et Faustin Hélie: «Théorie du Code penal», VI-e edit., tome II, No. 643 și 653).

Considerând că, după art. 123 din Codul penal, alterarea adevărului trebuie să fie comisă, fie prin semnăturile false, fie prin alterațiune de acte, de scriituri sau de semnături, fie prin arătare de alte persoane decât cele adevărate, fie prin scriituri făcute sau intercalate pe registre sau alte acte publice, după confecțiunea sau încheierea actelor;

Considerând că fapta ce se impută inculpatului Teodor Ionescu nu constă într'o plăsmuire făcută prin unul din modurile arătate de art. 123 din Codul penal, ci că ar fi constatată că a chemat locuitorii la primărie, când în realitate nu i-ar fi chemat; că a făcut cercetare fiecărui locuitor, și că i s'au făcut niște declarațiuni de toți locuitorii, când în realitate nu i s'ar fi fă-

cut, adică ar fi constatată ca adevărate fapte mincinoase și că mărturisește fapte nemărturisite;

Considerând că acest chip de alterare a adevărului constituie un fals intelectual și intră în prevederile articolului 124 din Codul penal, iar nu în ale art. 123 pentru care e dat în judecată inculpatul;

Considerând că elementul falsului, prevăzut de articolul 124 din Codul penal, sunt cele trei arătate pentru falsul în genere, pe lângă care se mai adaugă calitatea de funcționar public a agentului care comite falsul;

Având în vedere că deși unii martori arată că inculpatul Teodor Ionescu nu i-ar fi chemat la primărie, că ei n'ar fi fost acolo și n'ar fi făcut vreo declarație, dar sunt alți martori cari confirmă constatările președintelui comisiei interimare; că dacă înaintea șefului contabil Curtius unii locuitori declaraseră că n'au fost la primărie și n'au făcut nici o declarație, în urmă unii au revenit și au confirmat constatările inculpatului, ceea ce arată valoarea declarațiilor lor; că nu e dovedit pe deplin dacă Ene Popescu și Onel Puiu au luat sau nu porumb, căci deși pentru cel dintâiu se invoacă că n'a putut lua fiindcă era secretar, s'a putut totuși să ia în realitate, mai ales că numitul controlor arată că notarul a fost surprins în gara Leordeni pe când voia să dea un sac altei persoane, iar pentru cel de al doilea un martor I. Mașala, audiat de d-l jude-instructor la 12 Octombrie 1907, arată că a luat din cele 800 kg.; că depunerile martorilor cari tăgăduesc constatările inculpatului, trebuiesc primite cu oarecare rezervă, fiindcă prin aceste declarații vor fi sperat să fie descărați de plata unor sume, deci depuneri interesante; că dacă se zice că inculpatul din ură politică ar fi înscris pe Ene Popescu și Onel Puiu în listă, tot această ură aruncă bănuială asupra depunerii numiților; că, de altfel, din mai toate depunerile rezultă că se făcuse o învoială, cunoscută de toți, ca să se treacă la fiecare câte 7 kg. spre a se acoperi cele 800 kg.;

Având în vedere că inculpatul, în procesul-verbal, arată că a făcut acele constatări mai ales după arătările asistenților; că, în orice caz, depunerile persoanelor audiate, în lipsă de alte probe, nu pot dovedi pe deplin că nu s'ar fi procedat așa cum e prevăzut în procesul-verbal, și, neexistând probe depline, nu se poate admite ca sigur că adevărul s'a alterat;

Având în vedere că chiar dacă inculpatul ar fi alterat adevărul, acea alterare se vede a fi făcută cu știrea și învoirea cel puțin a celei mai mari părți dintre locuitorii înscrși în listă;

Considerând că pentru a se aplica art. 124 din Codul penal trebuie ca alterarea adevărului să fie făcută de un funcționar public, în acte scrise privitoare la funcțiunea lui, adică în acte cari să fie o consecință a funcțiunii lui, acte în cari să aibă misiune specială de a constata un fapt și în cari acte constatările sau atestările lui să facă probă completă;

Având în vedere că după art. 21, alin. d, al legii asupra băncilor populare sătești și a Casei lor centrale, primarii au competența să autentifice, până la orice sumă, contractele colective de împrumuturi făcute de băncile populare sătești, întru cât ar reprezenta produse de hrană date drept bani locuitorilor agricoli;

Având în vedere însă că chiar dacă contractele sunt colective, autentificarea nu se poate face oricum, ci ca orice act de împrumut al băncilor populare, adică, după cum prevede art. 10 din acea lege, în conformitate cu art. 35 din legea Creditului agricol;

Având în vedere că, după acel articol, autentificarea se va face la primăria comunei unde domiciliază împrumutatul, după cererea acestuia și chiar numai față cu el, luându-i-se declarațiunile conform legii; că, pentru aceste autentificări, membrii comisiei interimare au aceeași competență ca și primarul și membrii consiliului comunal;

Având în vedere că întru cât nu s'au îndeplinit formele pentru autentificare, întru cât nici președintele

comisiei interimare nu constată că a autentificat un contract, întru cât Ene Popescu, cum arată chiar inculpatul în adresa către controlor, locuia în altă comună; întru cât nu se vorbește de vreo cerere a locuitorilor pentru o asemenea autentificare, și întru cât autentificarea e o operațiune care se face cu oarecare forme solemne, cari nu pot fi înlocuite cu altele, urmează că nu se poate stabili pe cale de interpretare a actelor încheiate, că ceea ce a constat acolo președintele comisiei interimare ar fi o autentificare a unui contract;

Că, de altfel, nici Casa centrală a băncilor populare n'a socotit aceste constatări ale inculpatului ca un contract, căci în adresa No. 7852/905, către președintele Băncii populare «Izbânda» din comuna Rătești-Furduști, invită pe acesta ca, în baza listei și procesului-verbal, să procedeze «la facerea unui contract complementar în toată regula»;

Că, dar, actele incriminate nu sunt decât o constatare a cantității de porumb luată de țărani din cele 800 kg., constatare făcută după ordinul verbal al prefectului și în urma adresei unui controlor, care voia să fie dispensat de plata unei sume ce i se reținuse din salariu pentru neglijența sa, constatare care nu urmărea dovedirea vreunei infracțiuni, ci înlesnea dovedirea raportului juridic dintre banca populară și locuitorii cari luaseră porumb din cele 800 kg.;

Că asemenea constatări nu sunt de loc privitoare la funcțiunile președintelui comisiei interimare, care nu e ținut să constate ce a primit cutare sau cutare locuitor dela un particular sau dela o instituție;

Că și Casa centrală, știind că președintele comisiei interimare nu e în drept să facă asemenea constatări, nu i s'a adresat lui, ci a pus suma de 104 lei în sarcina controlorului;

Că dacă asemenea constatare ar putea înlesni Casei centrale realizarea drepturilor sale, ea nu e un act care să poată face vreo probă, în civil, pentru cei ce n'au semnat actele dresate, necum o probă completă;

Că, deci, chiar fiind alterat adevărul, această alterare nu este făcută într'un act privitor la funcțiunea ce avea atunci inculpatul de azi;

Considerând că pentru a exista un alt element al falsului: prejudiciul sau măcar posibilitatea de prejudiciu, trebuie ca actul alterat în chip fraudulos să poată servi ca bază unui drept, să dea naștere unei obligațiuni sau unei acțiuni;

Având în vedere că actele în chestiune nu îndeplinesc aceste condițiuni; că ele nu puteau prejudicia pe țărani, fiindcă nu puteau fi urmăriți să plătească după arătările primarului, câtă vreme nu era un contract în regulă, ceea ce recunoscuse și Casa centrală a băncilor populare; că nici aceasta nu este prejudiciată, fiindcă constatările inculpatului nu i-au închis căile de realizare a drepturilor sale față de ceice au luat porumb din cele 800 kg.; că chiar nedovedind cine sunt acei locuitori, Casa centrală va încasa acea sumă dela controlul neglijent, cum procedase la început; că prejudiciul era posibil numai dacă acele acte erau socotite că sunt un contract în regulă;

Considerând că pentru a exista intenția frauduloasă, element tot așa de esențial pentru existența falsului, trebuie ca infractorul să aibă nu numai conștiința imoralității faptului și voința de a-l comite, ci ca această voință să-și fi propus un anumit scop criminal; cu alte cuvinte infractorul să săvârșească faptul cu intenția de a vătăma pe altcineva (F. Hélie, op. cit. II, pag. 660);

Că, pentru existența falsului, trebuie bine dovedită intenția frauduloasă, iar nu numai dedusă din oarecare greșeli ale infractorului sau din posibilitatea de prejudiciu ce ar rezulta din act, căci falsul nu există în consecințele actului falsificat, ci în intenția infractorului (*Fraus non ex eventu duntaxat, sed ex consilio quoque desideratur*);

Că dacă intenția frauduloasă se cere pentru fals în genere, cu atât mai mult se impune dovedirea ei în chip evident, când e vorba de falsul prevăzut de articolul 124 din Codul penal, în al cărui text găsim cuvintele: «cu viclenie»;

Având în vedere că, în speță, chiar dacă ar exista celelalte elemente ale falsului prevăzut de art. 124 din Codul penal, nu se dovedește intenția frauduloasă a inculpatului, căci și dacă nu va fi făcut cercetările arătate și n'ar fi luat declarație fiecărui locuitor, ci ar fi alcătuit acele acte numai după arătările unora dintre ei, se vede a fi făcută mai mult pentru a asculta ordinul prefectului și cu convingerea că face un bine controlorului, amenințat să plătească pe nedrept 800 kg. porumb, distribuit în realitate la țărani, că face un bine chiar Casei centrale, arătând indivizii cari după spusele locuitorilor primiseră porumb și nu fuseseră înscrși în lista dela 3 Noemvrie, cum a fost D-tra I. Pătrănoiu, care a și recunoscut cantitatea înscrșă dela 25 Mar'ie 1905; că nu face rău nici locuitorilor cari conveniseră a se trece la fiecare câte 7 kg., și că nici cei cari nu veniseră la primărie nu vor protesta pentru cele 7 kg. trecute la numele fiecăruia, pentru a se înlătura o nedreptate ce se comise față de controlor;

Că în ce privește Ene Popescu și Onel Puiu, întru cât nu s'a dovedit cu suficiență că ei n'au luat porumb, rămânând multă îndoială asupra acestui fapt, nu se poate zice că inculpatul Teodor Ionescu a știut în mod sigur că n'au luat porumb și totuși i-a înscrș cu gând viclean de a le face rău;

Considerând că deși intenția de a vătăma poate exista chiar când nu se vede vreun profit, cum e în speță, se impune și mai multă scrupulozitate în aprecierea împrejurărilor din cari să rezulte intenția frauduloasă;

Că o simplă greșală, o neglijență, o ușurință a unui funcționar chiar, când acestea au urmări păgubitoare pentru cineva, nu constituiesc un fals dacă nu se dovedește intenția frauduloasă;

Că asemenea greșeli, neglijențe, abateri fără intenție frauduloasă, pot da loc la aplicarea de pedepse disciplinare, înlocuirea funcționarului, dar nu la condamnarea pentru fals;

Că lipsind intențiunea frauduloasă, element absolut esențial falsului în genere, nu numai celui prevăzut de art. 123 și 124 din Codul penal, fapta inculpatului Teodor Ionescu nu întrunește elementul falsului și ca atare urmează a fi achitat;

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru de sedință Andreiu Rădulescu, în neunire cu d-l procuror, achită, etc.

(ss) Andreiu Rădulescu; Toma Nicolescu.

JUDECATORIA OCOLULUI RURAL CARACAL

Audiența dela 22 August 1909

Ștefan Vladu cu Elena N. Vladu și alții

Cartea de judecată civilă No. 531

Anularea adopțiunii. — Competința tribunalului a judeca anularea unei adopțiuni confirmată de judecătorul de ocol.

Deși, după art. 50 din legea judecătoriilor de ocoale, judecătoriile rurale sunt competente a se pronunța asupra actelor de adopțiune ale locuitorilor din ocoalele respective, întru cât este vorba de constatarea formalităților esențiale cerute de lege pentru validitatea adopțiunii și confirmarea ei prin cartea de adopțiune; însă, cererile pentru anularea unei adopțiuni, bazată pe lipsa totală de consimțământ a uneia din persoanele ce au figurat la încuviințarea ei, fiind cereri referitoare

la starea civilă a persoanelor și deci, nedeterminate, ele nu pot fi judecate de instanța excepțională a judecătoriilor de ocoale, ci numai de tribunale.

Judecata,

Având în vedere acțiunea intentată de către Ștefan Vladu din Caracal, contra d-lor Elena N. Vladu, Ilie Tudor Vladu Petrache și Tudor Petrache, domiciliați în comuna Hotărani, prin care cere a se anula adopțiunea făcută de către Mihai Vladu și Elena Mihai Vladu în persoana d-lui Ilie Tudor Petrache, încuviințată de această judecătorie prin cartea de adopție No. 5 din 6 Iulie 1909, al cărui temei este lipsa totală de consimțământ a adoptatorului;

Având în vedere excepțiunea de incompetență instanței, ridicată de părți, înainte de discuțiunea fondului și pentru care judecata a amânat pronunțarea hotărârii;

Considerând că judecătoriile de ocoale sunt competente a judeca cererile în materie personală și mobilă, în primă și ultimă instanță, până la 300 lei inclusiv și cu drept de apel până la 3000 de lei inclusiv, conform art. 27 din Legea judecătoriilor de ocoale;

Considerând că judecătoriile de ocoale sunt jurisdicțiuni excepționale și au o competență țărnută de legea lor organică, a cărei aplicațiune este de strictă interpretare;

Că, așa fiind, în speță neputându-se stabili cu precizie valoarea litigiului, în lipsa unui text protivnic instanța competentă nu mai poate fi cea excepțională, ci instanța de drept comun care este tribunalul de județ;

Că, deși judecătorii ocoalelor rurale, conform art. 50 din sus zisa lege, sunt competenți a se pronunța asupra actelor de adopțiune ale locuitorilor din ocoalele respective, întru cât este vorba de constatarea formalităților esențiale cerute de lege pentru validitatea adopțiunii și confirmarea ei prin cartea de adopțiune—cererile pentru anularea unei adopțiuni, bazate pe lipsa totală de consimțământ a uneia din persoanele ce au figurat la încuviințarea ei, fiind cereri referitoare la starea civilă a persoanelor și, deci, nedeterminate—ele nu pot fi judecate de instanța excepțională a judecătoriilor de ocoale;

Văzând și art. 27 și 50 din Legea judecătoriilor de ocoale, și art. 108, 109 din Proced. civilă.

În numele legii, își declină competența; cu apel.

Magistrat-stagiar (s) Const Ceacăran.

Grefier (s) M. C. Seciureanu

A apărut: Vol. III *Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț* de d-l Gr. V. Maniu. Primele două volume au fost premiate de Academia Română.

Prețul 12 lei. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, române și streine.

A apărut: *Judecătorul unic*, de d-l C. A. Popescu, doctor în drept, licențiat în filosofie, fost magistrat, avocat, o broșură format mare în 160 pagini, tipărită pe hârtie velină. Prețul 3 lei

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București, sau să plătească la prezentare numai în mâna încasatorilor: I. RIVEANU pentru provincie și I. ST. TUDOROIU pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul cu matea, investite cu ștampila: CURIERUL JUDICIAR.